

Stadsbyggnadsförvaltningen
Rebecca Svedberg
Epost: rebecca.svedberg@vasteras.se

Finansdepartementet

Yttrande Remiss - Boverkets promemoria Önskemål om utökat bemyndigande att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor

Sammanfattning

Byggnadsnämnden i Västerås kommun (byggnadsnämnden) ställer sig bakom förslaget om utökat bemyndigande för Boverket att meddela föreskrifter för friytor för lek och utevistelse vid skolor, förskolor, fritidshem och annan jämförlig verksamhet.

Den sammantagna uppfattningen är att förslaget, såsom det är utformat, till viss del kan bidra till att alla barn och unga får tillgång till en tillräckligt stor och välfungerande utemiljö i större utsträckning. Detta genom att de föreslagna föreskrifterna säkrar barns och ungas tillgång till lämpliga ytor för lek och utevistelse. Om föreskrifterna inte ställer krav på friytornas storlek ser byggnadsnämnden dock en risk i fortsatta brister vid tillämpningen av 8 kap. 9 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), PBL, när det kommer till barns och ungas tillgång till en tillräckligt stor friyta. Byggnadsnämnden anser därför att Boverket i vart fall bör precisera storleken på friytor i ett allmänt råd.

Därutöver är byggnadsnämndens uppfattning att bindande föreskrifter kan underlätta i detaljplaneringen och handläggningen av lovärenden.

Kravet på friyta i PBL och Boverkets förslag

Av 8 kap. 9 § PBL framgår det att om tomten ska bebyggas med byggnadsverk som innehåller en eller flera bostäder eller lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Av 8 kap. 10-11 §§ PBL framgår det att det som gäller i fråga om friyta i skälig utsträckning ska tillämpas även om tomten är bebyggd eller om en befintlig byggnad ska ändra användning.

Enligt det remitterade förslaget vill Boverket ges utökat bemyndigande att meddela föreskrifter, vilka ska omfatta bindande krav för kvalitet och placering av de friytor som avses 8 kap. 9 § andra stycket PBL. Boverket har dock inte för avsikt att genom föreskrifter ställa krav på friytornas storlek.

Byggnadsnämndens inställning till förslaget

Det lagstadgade kravet på friyta för lek och utevistelse i 8 kap. 9 § PBL innefattar dels ett krav på att friytan ska vara tillräckligt stor, dels ett krav på

att friytan ska vara lämplig. Det remitterade förslaget innebär att kravet på friyta för lek och utevistelse preciseras i föreskrifter i förhållande till friytans lämplighet men inte i förhållande till friytans storlek.

Boverket anför att det finns en tydlig trend de senaste åren som innebär att barn får allt mindre utrymme i stadsmiljöer trots att forskning och kunskap visar att utemiljön spelar en viktig roll för barns och ungas lek, lärande och hälsa. Utemiljöer vid förskolor och skolor bli allt mindre och även tillgången till grönområden minskar generellt i stadsmiljöer. I takt med att vi bygger allt tätare stadsmiljöer trängs barnen ihop på små gårdar som hårdgörs för att klara slitaget. Utemiljöerna vid skola och förskola blir de utemiljöer som barn har störst chans att utnyttja i vardagen. Därtill kommer att PBL är den enda lagstiftningen som kan ställa relevanta krav för att säkra barns och ungas tillgång till ytor för lek och utevistelse.

Byggnadsnämndens uppfattning är att föreskrifter generellt sett underlättar tillämpningen av de krav som uppställs i PBL och att barns och ungas tillgång till ytor för lek och utevistelse på så vis kan säkras genom införandet av föreskrifter. Byggnadsnämnden anser dock att det även kan finnas en poäng i att reglera ytans storlek i föreskrifter, alternativt i allmänna råd, eftersom trenden ligger i det faktum att utemiljöerna vid skolor och förskolor blir allt mindre i stadsmiljöer. Byggnadsnämnden är också av uppfattningen att en ytans storlek även påverkar dess lämplighet. Dessutom utgör storleken ett mer konkret mått än lämpligheten. En precisering av kravet på friyta i förhållande till ytans storlek kan således bidra till mer konkreta bedömningar i praktiken. Det faktum att föreskrifterna inte avser ställa krav på friytans storlek kan således medföra fortsatta brister i barns och ungas tillgång till en tillräckligt stor och välfungerande utemiljö. Boverket bör därför i vart fall precisera storleken på friytor i ett allmänt råd.

Byggnadsnämnden är även av uppfattningen att bindande föreskrifter kan underlätta i detaljplaneringen och handläggningen av lovärenden, eftersom det blir tydligare vad som ska gälla när det kommer till kravet på friyta i 8 kap. 9 § andra stycket PBL.